

OPERATIIVINEN SOPIMUS 2021

Toimiala: Hyvinvointitoimiala

Palvelualue: Perhe- ja sosiaalipalvelut

Sopimuksen tarkoitus:

Operatiivisessa sopimuksessa määritellään palvelualueen tavoitteet palveluiden järjestämiseen, resurssien käyttämiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyen. Sopimuksessa määritellyt tavoitteet ovat Sosiaali- ja terveyslautakuntaan nähden sitovia.

1 Lähtökohdat

1.1 Kuvaus toiminnasta

Palvelualueen tehtävänä on tuottaa sosiaalihuoltolain ja sosiaalihuollon erityislainsäädännön mukaisia sosiaalityön palveluja aikuisille ja lapsille, sosiaali- ja terveydenhuoltoon kuuluvia psykososiaalisia palveluja, mielenterveys- ja päihdepalveluja, terveydenhuoltolain mukaisia neuvolan ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisia psykologipalveluja, vastaanottopalveluja pakolaisille ja paluumuuttajille sekä tulkki- ja käännöspalveluita. Lisäksi palvelualueen tehtävänä on tuottaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluja sekä vastata riita- ja rikosasian sovittelun järjestämisestä.

Toimintaympäristön muutostekijät :

- Koronaepidemian vuoden 2020 aikana aiheuttama hoito- ja tarkastusvelka sekä palvelutarpeen jääminen pimentoon, työkuorman lisäksi tuo ennakoinnattomuutta.
- Palvelutarpeen kasvu tai palvelutarpeen muuttuminen vaativammaksi; asiakastarve kasvaa esim. asumispalveluissa ja jälkihuollossa. Palvelun vaativuus kasvaa lastensuojelussa ja sosiaalityössä, vaikka asiakasmäärä ei sinänsä kasva. Päihdeongelmien paheneminen näkyy laajasti
- Väestön erityistarpeiden lisääntyminen ja moninaistuminen; neuvolatyössä ja kouluterveydenhuollossa esim. maahanmuuttajavaltaisilla alueilla ja lisätukea tarvitsevilla perheillä
- Työllisyystilanteen nopea heikkeneminen v.2020 näkyy palvelutarpeessa viiveellä
- Kaupungin taloustilanteen kiristyminen
- Työ tekemisen tapojen nopea muutos, koronakevään digiloikka
- Sote-kehittämisen käynnistyminen uudelleen
- Avainhenkilöstön rekrytointiongelmien ja suuri vaihtuvuus

Palvelujen tarvetta kuvaavat tunnusluvut	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lastensuojelun asiakkaana olevat, osuus 0-17 v. väestöstä (määritelmä muuttunut 1.4.2015)	10,4	8 %	7 %	6,8 %	6,6 %	6,0			
Neuvolan asiakkaana olevat lapset						12 354			
Perusopetuksen piirissä olevat lapset						13 568			
Lapsiperheiden kotipalvelua saavat perheet	94	124	243	321	385	414			
Aikuissosiaalityön asiakkaat	..	..	..	..	..	2 900			
Lapsiperhesosiaalityön asiakkaana olevat perheet	..	..	..	..	..	2 200			
Lastensuojelun kokonaiskustannus € / 0-20-vuotiaasta asukas (1.1.2020 jälkihuolto-oikeus laajenee alle 25-vuotiaisiin)	1 221	1 220	1 222	1 314	1 346	1 323			
Päihde- ja mielenterveyspalvelujen asumispalvelujen kokonaiskustannus M€	..	..	13,76	14,80	14,04	..			

1.2 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet

Palveluja kehitetään vaikuttavammiksi ja asiakkaan osallisuutta vahvistetaan. Palvelurakennemuutos jatkuu lastensuojelussa ja asumis- ja päihdepalveluissa. Vanhemmuuden tukeminen ja terveiden elämäntapojen edistäminen ovat läpäisyperiaatteella mukana toiminnan kehittämisessä. Kehittämisessä priorisoidaan sopeuttamishjelmassa olevia toimenpiteitä. Kehittämistyötä tehdään linjassa maakunnan sote-valmistelun kanssa ja hyödyntäen sote-hankerahoitusta.

Strategiset painopisteet:

Asiakaslähtöiset palveluprosessit: palvelualueen toiminnan ja organisaation muutos paremmin asiakkaan palveluprosessia ja työn laatua tukevaksi

Ehkäisevän työn kehittäminen.

Palvelujen kustannusvaikuttavuuden parantaminen

Esimiesten tukeminen muutoksessa: koulutukset, tiedonkulku ja osallisuus muutoksessa

Palvelujen digitalisointi – sähköisten palvelujen käyttöönotto

Palveluohjauksen kehittäminen

2 Taloudelliset tavoitteet

2.1 Määrärahat

1.000 €	TOT 2019	TA 2020	TA 2021
Tulot	10 677	10 946	10 774
Menot	114 135	110 862	114 669
Netto	103 458	99 916	104 895
Muutos-% (edelliseen talousarvioon)	+8,3 %	-3,4 %	4,98

3 Resurssien käyttö

3.1 Työvoiman käyttö

	TOT 2019	TA 2020	TA 2021
Htv	813	Tavoite tarkennetaan myöhemmin	860
Palkat ja palkkiot	31 727	33 392	34 829
Sijaistus %	64,5%	<65%	<65%
Sairauspoissaolo%	4,4%	<3,5%	<3,5%

4 Toiminnalliset tavoitteet

4.1 Projektit

Hanke	Projekti	Nykyinen vaihe
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Lastensuojelun hankintojen kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Lastensuojelun perhehoidon kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Lastensuojelun sijoituksissa oman tuotannon lisääminen ja ostopalvelujen vähentäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Omien pitkäaikaishoitosten toiminnan profilointi ja kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	OT-keskuksen toiminnan sisältö ja organisointi	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Perheiden varhaisen tuen kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Perhekeskustoimintamallin käyttöönotto	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Systeeminen sosiaalityön toimintamallin (Hackney-malli) käyttöönotto	V6 Hyötyjen jälkiarviointi (Seurantavaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Tukihenkilötoimintaan omaa henkilökuntaa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Hyton kehittämisohjelma / Lastensuojelumenojen hillintä	Uuden vastaanottokotiosaston perustaminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen	Asumispalvelujen palvelurakenteen keventäminen ja tehostaminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen	Nuorten mielenterveystyön kehittäminen: Psykiatriset sairaanhoitajat kouluissa	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen	Perustason mielenterveyspalvelujen kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)
Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen	Päihdehuollon monipalvelukeskus	V3 Projektin suunnittelun tarkentaminen (Toteutusvaihe)
Työikäisten sosiaalipalvelujen kehittäminen	Asumisen pysäkki (Päivystyksellinen interventio pysyvän asumisratkaisun saavuttamiseksi päihteettömille asunottomille)	V2 Toteuttamiskelpoisuuden arviointi (Valmisteluvaihe)
Työikäisten sosiaalipalvelujen kehittäminen	Palvelu- ja asiakasohjauksen kehittäminen	V4 Projektin toteutus (Toteutusvaihe)

5 Henkilöstön hyvinvointi ja työelämän laatu

5.1 Toimialoittain/palvelualueittain seurattavat

Kunta 10- mittarit	TOT 2018	TA2020	TA 2021
Työnantajan suositteleminen (suosittelee %)	58,7	70,0	70,0
Päätöksenteon oikeudenmukaisuus	2,83	3,10	3,5
Kehityskeskustelujen käyminen (kyllä %)	53,6	70,0	70,0
Lisätietoja:			

6 Tunnusluvut

6.1 Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta- väli
Ehkäisevä terveydenhuolto ja varhainen tuki						
Neuvolat: - kotikäynnit (terveydenhoitajat) - arvio erityisen tuen tarpeessa olevien lasten määrästä	K/T K/T	79% 5,6%	90% 18%	70% 8%	90% 18%	kk kk
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto: - erityisen tuen tarpeen muk. käynti (oppilaat, perusopetus) - erityisen tuen tarpeen muk. käynti (lukio, ammat. oppil.)	K/T K/T	4% 2,75%	18% 14%	10% 5%	18% 14%	kk kk
Lapsiperheiden kotipalvelun palveluseteliasiakkaat	K/T	414	420	380	420	kk
Lapsiperheiden kotipalvelun palvelusetelitunnit	K/T	38 082	38 000	30 000	38 000	kk
Neuvolan perhetuen piirissä olevat alle 1-v perheet (% / perheiden määrä)	S/P	146/ 433 9,2 %	100 asiakasta ja 500 käyntiä	120 asiakasta ja 250 käyntiä	100 asiakasta ja 500 käyntiä	vuosi
Hoito- ja palvelutakuut: Asetuksen mukaiset terveystarkastukset						
- Äitiysneuvola (laajat) - Lastenneuvola (laajat) - Perusopetus (laajat) - Terveystarkastus (2. aste: lukio, ammatillinen oppilaitos)	S/P S/P S/P S/P	82% 92% 100% 100%	95% 100% 95% 85%	95% 100% 80% 80%	95% 100% 100% 100%	kk kk kk kk
Psykososiaaliset palvelut						
Kasvatus ja perheneuvola - Asiakkaat - Käynnit - Jono	K/T K/T S/P	1700 8945 ei toteudu <21	1800 9000 < 21	1900 8000 60 vrk	1900 8500 <30	kk kk puolivuosi
Psykologiyksikkö - Asiakkaat - käynnit - Jono < 21 vrk	K/T K/T S/P	1129 4628 toteutuu	1000 3500 >21 vrk	1000 4000 90 vrk	1000 4000 <60	kk kk puolivuosi

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta- väli
Esi- ja perusopetuksen ja toisen asteen psykologit						
• asiakkaat	K/T	2235	3000	2800	3000	kk
• Käynnit	K/T	8765	9200	9000	10000	kk
Opiskelijahuoltolain palvelutakuu: palveluihin pääsy < 7 vrk	S/P	88 %	100 %	90 %	100 %	puolivuosi
Perheoikeudellinen yksikkö*						
• sopimuksia määrä		5266	nousee	7000	10000	puolivuosi
• henkilöitä		2828	nousee	4000	5000	
- elatussopimuksia		1978	nousee	3000	4000	
- huolto- ja tapaamissopimuksia		1575	nousee	1200	1000	
- sopimuksia lapsen huollosta		818	nousee	1000	1000	
- isyys selvityksiä		895	nousee	1000	300	
*yksikkö laajeni maakunnalliseksi 3/2020						
Päihdehuollon asumispalveluiden ostopalvelujen asiakkaiden määrä, poikkileikkaus:	V	285	laskeva	334	307	kk
• tehostettu palveluasuminen	K/T	45	laskeva	42	42	kk
• palveluasuminen	K/T	43	nouseva	52	55	kk
• tuettu asuminen	K/T	197	tasainen	240	210	kk
asumispalveluiden menot, yhteensä (tuhat euroa)		3 938	laskeva	5062	4 587	kk
Päihdehuollon asumispalveluiden omien yksiköiden yksiköissä asiakkaiden määrä, poikkileikkaus:	V	158	tasainen	145	165	kk
• tehostettu palveluasuminen/laitosasuminen	K/T	20	tasainen	30	35	kk
• palveluasuminen	K/T	49	tasainen	35	30	kk
• tuettu asuminen	K/T	89	nouseva	80	100	kk
• asumisvuorokaudet (kumulatiivinen)		47689	tasainen	30 000	35 000	kk
Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden osto- palvelujen asiakkaiden määrä, poikkileikkaus:	V	606	laskeva	595	555	kk
• tehostettu palveluasuminen	K/T	163	laskeva	130	130	kk
• palveluasuminen	K/T	204	tasainen	215	215	kk
• tuettu asuminen	K/T	239	laskeva	250	210	kk
asumispalveluiden menot, yhteensä (tuhat euroa)		11 363	laskeva	11 762	10 983	kk
Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden omien yksiköiden asiakkaiden määrä, poikkileikkaus						
• tuettu asuminen	K/T	22	40	43	75	kk
• asumisvuorokaudet (kumulatiivinen)		6599	11000	8000	15000	kk
Sosiaalityö						
Aikuissosiaalityö						
• Aikuissosiaalityön asiakassuunnitelmat		1009	nouseva 900	toteutuu	1000	kk
• Aikuisosiaalityön palvelutarpeen arvioinnit		397	700	ei toteudu, arvio 500	600	kk

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta- väli
Sosiaalityön alkupalvelut (ent. Palveluohjaus) Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki (ei pako- laisten ja paluumuuttajien toimeentuloki) - Kotitalouksien määrä - Toimeentulotuen eurot (tuhat euroa) - Myönnetty sosiaaliset luotot		3416 1 487 29	3900 1 864 40	3900 1 800 alittuu	3900 1.800 40	kk kk neljännes- vuosittain
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen palve- lutakuut:						
- Muu kuin kiireellinen tapaus - Pääsy keskustelemaan toimeentulotuesta sosi- aalityöntekijän tai -ohjaajan kanssa	L/V	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu	puolivuosi
	L/V	toteutuu	toteutuu	toteutuu	toteutuu	puolivuosi
Lapsiperhesosiaalityö						
- Lastensuojeluilmoitusten määrä - Lastensuojeluilmoitusten kohteena olevien las- ten määrä - Lapsiperhesosiaalityön palvelutarpeen arvioin- nit (perheelle tehty) - Lapsiperhesosiaalityön asiakassuunnitelmat - Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä - Erityistä tukea saavan lapsen asiakassuunnitel- mat - Oman perhetyön piirissä olevien - lapsiperhesosiaalityön perheiden määrä - erityistä tukea saavien lasten perhei- den määrä	K/T	6956 3196	6600 3100	6900 toteutuu	6900 3500	kk kk
	K/T	118	400	toteutuu	500	kk
	K/T	702 1350 696	400 1000 1000	toteutuu 1400 700	500 1400 900	kk kk
	K/T	.. 26 177	240 40 200	200 30 170	200 40 200	- kk
- Lapsen sosiaalihoitolain ja lastensuojelulain mukaiset palvelutakuut - lastensuojelutarpeen välitön tilannear- vio - lastensuojelun tarpeen selvityksen aloittaminen 7 vuorokauden kuluessa - lapsen sosiaalihoitolain mukainen palvelutarpeen arviointi, jossa arvioi- daan lastensuojelun tarve, valmis	L/V	toteutuu 98 % 98 %	toteutuu 99 % 99 %	toteutuu 99 % 99 %	100 % 100 % 100 %	puolivuosi

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta- väli
Lastensuojelu						
Lastensuojelun avohuolto						
• asiakkaana olevat 0-17-vuotiaat	L/V	1357	1200	alittuu	1100	kk
• asiakassuunnitelmat	L/T	716	1350	80 %	1300	kk
• Lastensuojelun tehostettu perhetyö perheiden määrä (kumulatiivinen, v. 2018 saakka lastensuojelun perhetyö ja intensiiviperhetuki)		308	290	toteutuu	299	kk
• Vuoden aikana huostaan otetut lapset	L/T	45	laskeva	ylittyy	tasainen	kk
• Avohuollon sijoitukset yhteensä - omiin vastaanottokoteihin - omiin pitkäaikaishoitokotiin - päivystysperheisiin - ostopalvelulaitokseen Ostopalvelulaitoksien menot, yhteensä (tuhat euroa)	L/V L/V L/V L/V	218 60 24 24 122 5 335	nouseva 65 laskeva 15 nouseva 45 laskeva 90 laskeva	alittuu toteutuu toteutuu ylittyy 6 648	nouseva 67 laskeva 13 nouseva 50 laskeva 85 4 370	kk kk kk kk kk
• Kiireelliset sijoitukset yhteensä - omiin vastaanottokoteihin - omiin pitkäaikaishoitokotiin - päivystysperheeseen - muuhun perheeseen - ostopalvelulaitokseen Ostopalvelulaitoksien menot, yhteensä (tuhat euroa)	L/V L/V L/V L/V L/V	169 92 24 43 23 21 507	laskee nouseva 95 laskeva 13 nouseva 50 nouseva 18 laskeva 10 laskeva	ei toteudu ei toteudu toteutuu toteutuu toteutuu ei toteudu 1336	laskeva nouseva laskeva nouseva nouseva laskeva 250 000	kk kk kk kk kk
Lastensuojelun sijaishuolto						
• asiakassuunnitelmat			nouseva	nouseva	nouseva	puolivuosi
• Sijoitettujen huostaan otettujen lasten määrä poikkileikkausajankohtana yhteensä	L/V	365	laskeva 370	390	tasainen	kk
• omat laitokset	K/T	56	nouseva 63	55	nouseva	kk
• ostopalvelulaitokset	L/V	87	laskeva 96	95	laskeva	kk
• perhehoito	L/V	222	nouseva	239	nouseva	kk
• toimeksiantosuhteinen perhehoito	L/V	200	nouseva 210	218	nouseva	kk
• ammatilliset perhekodit		22	tasainen 22	21	laskeva	kk
• Huostaanotettujen lasten sijoitusten kustannukset (tuhat euroa)	L/V	32 537	29 471	31 262	31 602	neljännes- vuosi
• laitoshoidot	L/V					
• omat lastenkodit		10 272	10 683	10 410	10 500	kk
• ostopalvelulaitokset	T/T	13 083	10 000	12 502	11 200	kk

Tunnusluku	Tyyppi	TOT 2019	TA 2020	Arvio TOT 2020	TA 2021	Seuranta- väli
- perhehoito - toimeksiantosuhteinen perhehoito (ostopalvelu) - toimeksiantosuhteinen perhehoito(oma) - ammattillinen perhekoti	L/V		1800	2277	2 000	kk
			5033	4186	5 902	kk
		1 973	2000	1887	2 000	kk
• Lakkaudetut huostaanotot		13	nouseva	toteutuu 15	nuoseva	puolivuosi
Jälkihuolto 18-24 v. jälkihuollettavien lkm				nouseva 280	335	
• tukiasumisen piirissä olevien nuoret - tukiasunto - tuettu asuminen (ostopalvelu)	S/P	78	nouseva nouseva nouseva	toteutuu 69 toteutuu 48	nouseva laskeva	kk kk kk
• Sijoitetut jälkihuollettavat nuoret poikkileika- kusajankohtana yhteensä	L/V	16				
• omat laitokset	L/V	0	laskeva	toteutuu 11	toteutuu tasainen	kk
• ulkopuoliset laitokset	K/T	4	laskeva	toteutuu 0	tasainen	kk
• perhehoito	L/V	12	tasainen	toteutu 11	nouseva	kk
• toimeksiantosuhteinen perhehoito		11	nouseva	toteutuu11	nouseva	kk
• ammatillinen perhekoti		1	tasainen	toteutuu 0	tasainen	kk
Varsinais-Suomen sovittelutoimisto						
• sovittelualoitteiden määrä	K/T	1259	900	1000	900	kk
Turun seudun tulkikeskus						
• tulkkauksten määrä	K/T	39 268	40000	38 000	40 000	kk
• käännössivujen määrä	K/T	5117	5000	6000	6000	
Koko palvelualueen yhteiset:						
Asiakastyytyväisyyskyselyt:						
• kouluarvosana (ka) asteikko 1-10	L/V	8,7	parempi kuin 2019	-	parempi kuin 2020	vuosi
• palvelun arviointi (ka) asteikko 1-5	L/V	4,4	parempi kuin 2019	-	parempi kuin 2020	vuosi

Tunnusluvun tyyppi:

V= Volyymi

L/V=Laatu/vaikuttavuus

S/P=Saatavuus/peittävyys

T/T=Tuottavuus/taloudellisuus